

Column

Rachid Benhammou

Nooit goed

Laatst stond ik in een theaterfoyer en raakte ik in gesprek met een medewerkster van dat theater, Ria. We hadden het over hoe blij iedereen is dat er weer van alles mag en kan. Zichtbaar, en bijna geëmotioneerd, liet ze merken dat ze het fijn vond om 'haar' publiek weer te mogen verwelkomen in de foyer. Maar er was die dag weinig publiek te bespeuren. Ja, een handjevol ouderen die met elkaar een gezellig middagje uit hadden en genoten van de gratis aangeboden koffie en cake, zo droog als Sinterklaas z'n achterste. Nee, het was geen begrafenis. Gelukkig niet.

In september begon het culturele seizoen weer, wat samenging met nieuwe coronaversoepelingen én -beperkingen. Ja, we mochten weer. Zonder anderhalve meter afstand, wel mét

een coronatoegangsbewijs. Sommige theaters hadden meteen de hoofdprijs met uitverkochte zalen, vooral daar waar een bekende naam trots op de affiche prijkte. Andere theaters moesten, vaak gebruikmakend van creatieve marketingtrucjes, vol aan de bak om de zalen enigszins te vullen. Ria begon over die 'verdomde QR-code'. Dat dát de grote boosdoener was. En dat mensen tegenwoordig niet meer, zoals lang, lang geleden het geval was, in het precoronatijdperk, van tevoren hun kaartjes reserveren. Mensen wachten nu vaker rustig af en bepalen last minute wat ze met hun vrije avond gaan doen. Zelfs de kinderoppas krijgt pas op het laatste moment te horen dat ze die avond moet werken. Niet dat ze dat erg vindt, omdat ze toch niet meer uitgaat. Want QR-code.

Stuwmeer van ideeën

Maar Ria vond ook dat bij veel mensen 'de lol er gewoon vanaf is'. Anderhalf jaar van beperkingen en onmogelijkheden in het uitgaansleven, bij sportevenementen of in de cultuursector, heeft iets met de mensen gedaan. Ik luisterde naar haar en vroeg me af of haar bevindingen de enige redenen waren voor de halflege zalen. Ik moest namelijk denken aan wat cabaretier Jan Beuving schreef in een column, begin dit jaar. 'Corona is een dam. Achter die dam ontstaat een stuwmeer van creatieve ideeën. Als de dam straks breekt, komt alles vrij. Het nieuwe theaterseizoen zal niet verloren gaan.' Beuving bedoelde hiermee dat wanneer de theaters en concertzalen weer open mochten, de cultuur er des te heviger zou bloeien. Dat artiesten stonden te popelen om het podium te beklimmen zodra het weer zou mogen. Het was een mooie boodschap van hoop in bange dagen voor de cultuursector, destijds, midden in dat stuwmeer dat we lockdown zijn gaan noemen.

Ik heb afgelopen zomer met eigen ogen mogen ervaren hoe blij iedereen was, toen er weer heel voorzichtig een festivalletje werd georganiseerd in de stad. Van opbouwploeg en technici, tot aan artiesten of vrijwilligers. Men mocht weer. En dat was fijn. Maar wat Beuving niet meenam in zijn betoog was dat dat stuwmeer, achter die dam, langzaamaan dreigde vol te lopen. Dat, wanneer het weer mocht, er mogelijk een vloedgolf aan producties aan zat te komen. En dat is precies wat er, direct na de zomer, gebeurde. Een scala aan voorstellingen, die lange tijd achter de dam moesten wachten en nu, als een tsunami, de theaters deden overstromen. Op de premièrelist van de *Theaterkrant* stonden, voor oktober alleen al, 140 voorstellingen. Dat is best veel.

Minder honger

Het zijn en blijven gekke tijden voor de cultuursector. Ondanks het gegeven dat inmiddels een groot deel van Nederland gevaccineerd is, zijn er nog velen die er, onder andere uit principiële overwegingen, niet aan willen. Daardoor missen ze de culturele stoomboot, die nu achter die stuwdam rondvaart. En anderen (wel gevaccineerden) kopen op dit moment minder kaarten dan vóór de coronacrisis. Zou het dan toch aan die gore cake liggen?

Terwijl ik dat uiteenzette en aangaf dat het dus waarschijnlijk niet alleen aan de QR-code lag dat 'haar zaal' voor driekwart leeg was, keek ze me een tikkeltje bedenkelijk aan en sloot haar ogen. Ze stond op en maakte aanstalten om weg te lopen. Want de oudere dames waren inmiddels al weg en de tafels moesten afgeruimd worden. Maar niet voordat ze zich omdraaide en iets bijna onverstaanbaars mompelde. Toen ik haar vroeg wat ze nou precies zei, antwoordde ze: 'Het is ook nooit goed, hé?'

Ondertussen hees ik mij ook van mijn stoel en ging bij haar staan. 'Weet je wat het is, Rachid? Het is als bij iemand die depressief is of liefdesverdriet heeft. Bij intens verdriet ontstaat dan een krop in je keel, waardoor je veel moeite hebt bij het slikken. Je krijgt dan letterlijk geen hap door diezelfde keel. Wij hebben de afgelopen tijd met z'n allen zoveel verdriet gekend, dat we nu veel minder honger hebben.'

Toen ze weg was, liep ik naar het tafeltje waar de dames hadden gezeten en nam een hap van de gortdroge cake, die ze hadden laten liggen. Blijkbaar hadden ze er geen trek in. Met veel moeite kreeg ik het uiteindelijk wél weg maar ik snapte heel goed wat Ria bedoelde. •

Rachid Benhammou is cultureel ondernemer, publicist en freelance-journalist. Hij schreef samen met Boris van der Ham het boek *Nieuwe Vrijdenkers*